

Kurzusleírás (tematika)

Kurzus neve: Experimentális tervezés és kutatás / Social

A kurzus oktatói, elérhetőségei:

Balla Dóra balla.dora@mome.hu

Gryllus Ábris cricetink@gmail.com

Marcell Tamás marcell.tamas@mome.hu

Sosity Beáta beatasosity@mome.hu

Kód: M-TG-101 Social	Tantervi hely: MA	Javasolt félév: 1.	Kredit: 10	Tanóraszám: 80 Egyéni hallgatói munkaóra: 220
Kapcsolt kódok:	Típus: kiegyensúlyozott	Szab.vál-ként felvehető-e? Nem	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek:	

A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok):
előfeltétel: -

A kurzus célja:

- Experimentális tervezői, alkotói és kutatási módszerek fejlesztése
Kutatásmódszertani alapok megismertetése, fejlesztése

A kurzus alapelvei:

- Probléma-fókuszú szemléletmód
- Kutatás-alapú megközelítés
- Folyamat-orientált metódusok
- Komplex szakmai specifikumok és szakelméleti ismeretek

Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák):

Tudás:

- Specializált ismeretekkel rendelkezik a tervezőgrafika tervezői/alkotói gyakorlata eredetiségének felismerésével kapcsolatosan
- Érti a tervezőgrafika szakmai kérdésfelvetései és koncepciói mögötti komplexitást, összefüggéseket
- Általános és specializált ismeretekkel rendelkezik saját tervezői/alkotói tevékenysége alapjául szolgáló folyamatokról és koncepciókról
- Specializált ismeretekkel rendelkezik a tervezőgrafika főbb elméleteinek, alapelveinek, stílusorszakainak és irányzatainak, fontosabb alkotásainak részterületeiről
- Megújuló önálló tudással rendelkezik
- Érti a tervezőgrafika filozófiáját
- Tisztában van az analitikus és kritikus gondolkodással
- Biztosan érti, hogy mi a kreativitás és hogyan kell alkalmazni a tervezőgrafikából megtanult kreatív képességeket más típusú problémák megoldásához
- Behatóan ismeri a tervezőgrafika terén végzett tervezői/alkotói tevékenységek alapjául szolgáló legjelentősebb anyagokat, technikákat, valamint a tevékenységek végzésének körülményeit saját szakmai specializációja terén is.
- Magas szintű, specializált ismeretekkel rendelkezik a tervezőgrafika területén alkalmazott tradicionális, klasszikus és innovatív anyagokról, médiumokról, eszközökről, technikákról, tisztában van a főbb technológiai, gyártási, előállítási folyamatokkal és a tevékenységek végzésének körülményeivel

- Részleteiben érti és ismeri a tervezési / alkotói projekt főbb fázisainak struktúráját és összefüggéseit
- Szerteágazó ismeretekkel rendelkezik a tervezőgrafika egyes részei, továbbá a design / (audio)vizuális művészetek / építészet és más művészeti ágak/szakterületek közötti kapcsolódási pontokról, valamint az alkotó- és előadó-művészeti területek közötti dinamikus kölcsönhatásról.
- Specializált ismeretekkel rendelkezik a tervezőgrafika terén végzett kutatás/forrásgyűjtés alapjául szolgáló módszerekről, megvalósítási irányokról, lehetőségekről.

Képesség:

- Hatékonyan képes használni a tevékenysége alapjául szolgáló technikai, anyagi Képes irányítani és fejleszteni saját kreativitását
- A tanulmányai során elsajátított tudásra támaszkodva képes kreatívan cselekedni és reagálni komplex, váratlanul előálló és új stratégiai megközelítést követelő helyzetekben; felhalmozott eszköztárából képes adekvát módon választani
- A tervezőgrafika művészeti aspektusaira fókuszál, magas szinten műveli a kapcsolódó művészeteket és tisztában van a kortárs művészeti világgal
- Elemzi és továbbfejleszti saját tervezőgrafikai tervezői/alkotói/művészeti folyamatait
- Különböző hozott tudásokat fogad be és épít be gondolkodásába
- A kapcsolódó területek alapelveiről és tartalmairól való tudását képes alkalmazni saját munkájának megalapozásához
- Kreativitását képes az adott tervezői / alkotó / művészeti folyamatban hatékonyan mozgósítani
- Új típusú problémákra adaptálja és fejleszti a tervezőgrafikai képességeket, technikákat és technológiákat.
- Felismeri a tervezőgrafika által megoldható problémákat
- Tervezőgrafikai koncepciókat alakít ki és értékeli
- Saját tervezői/alkotói/művészi útjához jól igazodó ötletfejlesztési elveket és gyakorlatot fejleszt és elemez
- Képes kontextusban gondolkodni
- Rendelkezik mindazzal a rutin technikai képességgel, amely lehetővé teszi, hogy önálló tervezői/alkotói/művészi elképzeléseit egyéni módon és
- A saját tervezői / alkotói / művészeti tevékenységével kapcsolatos társadalmi igényeket felismeri, azonosítja, azokra reflektál
- A tervezőgrafikai koncepciókat összekapcsolja más (rokon) szak(ma)területek hasonló eszközeivel
- Önállóan (vagy más művészeti ágak szereplőivel együttműködésben) végzett tevékenysége kapcsán képes saját tervezői/alkotói/művészeti tevékenységébe más művészeti ágak elemeit beemlíteni
- Az együttműködés során hatékony kommunikációra képes
- Saját ötleteit és folyamatait kommunikálja az ügyfeleknek és a széles közönségnek
- Képes érvényesíteni saját tervezői/alkotói/művészeti tevékenységének végzésére, valamint annak feltételrendszerére, megfelelő körülményeire vonatkozó önálló elvárásait; ennek érdekében hatékonyan, meggyőzően kommunikál
- Saját szakterületén kívül is kifinomult kritikai ítélőképességgel rendelkezik.
- Képes együtt gondolkodni és alkotni saját szakmai közegével
- Képes nemzetközi kapcsolatokat építeni és együttműködni külföldi munka- vagy diáktársaisal szakmai folyamatokban

- Képes az analitikus és kritikai gondolkodásra az adott tervezési / alkotói / művészeti helyzet kontextusában
- Képes analitikus és kritikai gondolatait az adott tervezési / alkotói / művészeti helyzet céljainak megfelelően konstruktív eredménnyel megszerezni

Attitűd:

- Kritikus, szabad gondolkodás jellemzi
- Világra nyitott, működésével arra törekszik, hogy értelmet adjon a világának
- Értékek mentén orientálódik
- A hagyományos és az új megközelítést hordozó művészeti alkotások, művek társadalmi megismertetésére és megértetésére törekszik
- Kiforrott kritikai érzéssel viszonyul a design / (audio)vizuális művészetek / építészet stílusirányzataihoz, történeti, valamint kortárs alkotásaihoz, a különböző tervezői/alkotói gyakorlatokhoz és eredményekhez
- Nyitottság, befogadás jellemzi alkotói/tervezői szemléletmódját
- Nyitottan és tudatosan bővíti szakmagyakorlási és továbbképzési lehetőségeit
- Tervezőgrafikai alkotótevékenységét magas fokú minőség és értékorientáltság, művészi érzékenység és intellektuális szemlélet jellemzi
- Társadalmilag érzékeny és elkötelezett terveit, művészeti alkotásait témájának megválasztásában és azok létrehozásában
- Tervező / alkotó tevékenysége során elkötelezett az ökológiai szempontok figyelembevételére
- Kezdeményezőkézség jellemzi, szakmai gesztusaiban provokatív
- Aktívan keresi az együttműködést más művészeti ágak/más szakterületek szereplőivel
- Törekszik szakmai kapcsolatrendszer építésére, ápolására
- Tudatosan törekszik saját szakmai határainak, illetve a szakterületek közötti határok és hagyományos keretrendszerek átlépésére, meghaladására
- Aktívan keresi azokat a kihívásokat és komplex problémákat, ahol szakmai tudását és kreativitását kamatoztatva adekvát válaszokat adhat, originális alkotásokat hozhat létre, önállóan vagy csoport tagjaként
- Aktívan keresi az új ismereteket, módszereket, kreatív, dinamikus megvalósítási lehetőségeket

Autonómia és felelősségvállalás:

- Szakmai önfelfogását az autonómia és önismeret jellemzi
- Önálló probléma-megoldásra képes
- Szakmai identitása egyértelműen kialakult
- Alkotó erő, önállóság, autonómia jellemzi
- Autonóm, objektív egyensúly jellemzi tervezői/alkotói működését
- Környezeti tudatossággal végzi tevékenységeit
- Tevékenységével tudatosan és felelősen alakítja környezetét
- Társadalmilag érzékeny és elkötelezett terveit, művészeti alkotásait célközönségének kiválasztásában és ahhoz történő eljuttatásában
- Rendszeresen kezdeményez, vezet és formál projekteket
- Nagyméretű design / (audio)vizuális művészeti / építészeti, illetve kutatás-fejlesztési projektek nagyobb részeiért felelősséget vállal a projektcsapat tagjaként

A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák:

- Experimentális tervezés- és kutatómódszertan
- Közösségi és személyes felelősségvállalás
- Kreativitás szerepe a tervezésben
- Új tervezői, alkotói horizontok
- A tervezőgrafika határterületei

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:

A kurzus menete, az egyes foglalkozások jellege és ütemezésük (több tanár esetén akár a tanári közreműködés megosztását is jelezve):

- Feladatismertetés, téma-konzultáció, célok és elvárások ismertetése (szeminárium, konzultáció)
- Szakelméleti ismeretek, a témakutatás módszerei (szeminárium)
- A témával kapcsolatos ismeretbővítés és a szempontrendszer kialakítása (előadás, szeminárium)
- Probléma-térkép és -analízis (konzultáció)
- Az alkotói folyamat tudatos felépítése (konzultáció)
- Konceptiófejlesztés (konzultáció)
- Hatáselemzés, teszt fázis (konzultáció)
- Vázlattevé prezentáció (szeminárium)
- Technikai kivitelezés, modellezés, prototípus (műhelymunka)

A hallgatók tennivalói, feladatai:

- Aktív részvétel a szemináriumokon és a konzultációkon
- Önálló felkészülés és kiselőadás egy, a kurzus oktatója által kiadott témával kapcsolatban
- A témakutatás, a koncepció és az alkotói folyamat dokumentálása és bemutatása prezentációs formában
- A tervek technikai előkészítése nyomtatásra, modellezésre

A tanulás környezete:

- tanterem
- külső helyszín
- digitális labor
- műhely

Értékelés:

Teljesítendő követelmények:

- A témakutatás dokumentációja
- Prezentáció, amely bemutatja:
  - témakutatást
  - koncepció felépítését
  - alkotói folyamat fázisait
  - kész tervek dokumentációját
- Makett/prototípus bemutatása
- A tervdokumentáció leadása/feltöltése a megadott határidőre és megadott technikai paramétereknek megfelelően
- Makett/prototípus elkészítése és leadása fotózásra alkalmas kiviteli minőségben
- Aktív részvétel a tanórák min. 60%-án

Értékelés módja:

- szóbeli felelet, prezentáció

Az értékelés szempontjai:

- A kutatási–alkotói–kivitelezési folyamat koherenciája
- A koncepció és a létrejött megoldás tartalmi, esztétikai minősége

Az érdemjegy kiszámítása:

- Folyamat (a teljes kutatási és design folyamat, valamint a dokumentáció tartalmi színvonala) – 50%
- Produktum (a kész koncepció és a létrejött megoldás, valamint a dokumentáció tartalmi, esztétikai minősége) – 50%

Kötelező irodalom:

- Bright: Typography between Illustration & Art, Slanted, 2012
- Type Tells Tales, Steven Heller, Gail Anderson, Thames and Hudson, 2017
- Postdigital Artisans: Craftsmanship With a New Aesthetic in Fashion, Art, Design and Architecture, Frame P., 2015
- The Typographic Experiment: Radical Innovation in Contemporary Type Design, Teal Triggs, Thames & Hudson, 2003
- Taken by Surprise: Cutting-Edge Collaborations between Designers, Artists and Brands, Die Gestalten Verlag, 2012
- A kreativitás pszichológiája, Erika Landau, Tankönyvkiadó, 1974
- Poster Town, Contemporary Poster Design from Lucerne, Spector Books, 2017

Ajánlott irodalom:

- David Reinfurt: *A New Program for Graphic Design*. Inventory Press, LA., 2019.
- Horst Bredekamp: *Képaktus*. Typotex, Bp., 2020. 139-150.o.
Szubsztitútív médiumok c. fejezet
- Martin Burckhardt - Dirk Höfer: *Minden és semmi*. Atlantisz Könyvkiadó, Bp., 2019. 56-57.o. Az élő archívum c. fejezet

Egyéb információk:

Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:
részleges beszámítás/elismerés lehetséges

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín:

Balla Dóra: péntek 10:00-12:00 online

Marcell Tamás: csütörtök 10:00-12:00, előzetes egyeztetés szükséges

Experimentális design feladatok / experiments

Kurzus:

MA1

Experimentális tervezés és kutatás / Personal

Témavezetők:

Balla Dóra

Gryllus Ábris

Marcell Tamás

Sosity Beáta

Feladatkiadás:

2023.09.05. (Első fázis)

2023.10.31. (Második fázis)

A kurzus időpontjai:

Kedd 13:40–16:30

Szerda (a tervezési fázisok első és utolsó hetében) 13:40–16:30

Csütörtök 13:40–16:30

Helyszín:

MA otthontér

Téma

A kurzus fókuszja az experimentális tervezési metódusok elsajátítása, ezen belül analóg és digitális tervezői eszközkészlet, a megszokott tervezői gyakorlat, a tervezőgrafika hagyományos médiumainak analitikus újragondolása, a saját vizuális nyelv tudatos rendszerbe foglalása.

Az első hét az oktatók és a szak bemutatásával majd hallgatók bemutatkozó prezentációival indul. Ezt követően a hallgatók a kurzus során két experimentális tervezési gyakorlaton vesznek részt, csapat és egyéni munkaformában hoznak létre autonóm művészeti projekteket, a műfaji és médiumbeli megkötések mentén.

Tartalom

A hallgatók az adott témákon belül, egyéni, autonóm alkotói problémafelvetések mentén alakítanak ki reflektív tervezői helyzeteket.

A feladat

I. tervezési fázis

Két experimentális projekt megvalósítása, amely reflektál az adott témára.

1. Bemutató / vizuális identitás és plakát
2. Walk and Talk / képsorozat, experimentális kiadvány
3. Záró konzultáció / prezentációk

Ligeti 100

Előkészületek:

Tanulmányozd Ligeti György zenei munkásságát valamint a művek (pop)kulturális hatását.

Feladat:

A.

Válassz ki a megadott három zeneműből egyet!

Készíts 15 db vizuális felületet a tervezőgrafika eszköztárát alkalmazva (betű, kép, folthatások, képi és tipográfiai struktúrák, hierarchiák stb.) úgy, hogy azok konceptuális szellemisége Ligeti életével vagy alkotói munkásságával mutat összefüggést.

A megoldást illetően nyitottak vagyunk bármilyen médium és technológia bevonására az alkotói folyamatba, azonban a végeredmény minden esetben 15 db, 20x20-as nyomtatott felület kell, hogy legyen!

B.

Készíts 70 x 100-as plakátot egy fiktív zenei eseményhez a fenti 15 db grafika szellemiségében, az alábbi információ feltüntetésével:

LIGETI 100

HOMMAGE A LIGETI GYÖRGY

2023 november 15. 20:00

MOME Auditórium
Budapest, Zugligeti út 9, 1121

Minden információnak szerepelnie kell a plakáton.

C.

Készíts egy kreatív doboz vagy csomagolást, mely magába foglalja a 15 db. 20x20 as képeket. A doboz/csomagolás elkészítéséhez egy speciális nyomdai hatás alkalmazása kötelező (dombor, prég, stanc stb.).

±

Az elkészült grafikáknak minden esetben tükröznie kell Ligeti újszerű, formabontó szellemiségét és gondolkodását.

A feladat teljesítése

A kurzus részteljesítményekkel teljesül, melyeket a hallgatóknak hétről hétre kell elkészíteniük, és az eredményt minden hétvégén pdf-ben feltölteniük (Google Drive).

1. Témakutatás

- A téma meghatározása.
- Háttéranyagok felkutatása, egy alterület kiválasztása.
- Hazai és nemzetközi példák elemző gyűjtése.

2. Konceptió tervezés

- Tartalmi koncepciók kialakítása.
- Médiumok, vizuális felületek meghatározása.
- A projektek vizuális karakterének kialakítása.
- Vázlat- és látványtervek készítése, melyek bemutatják az egyes projektek felépítését.

3. Kivitelezés

- Munkanapló, vázlatok, a tervezési folyamatok dokumentálása.
- Közös és egyéni műhelymunka.
- Makettek készítése (a koncepció függvényében, annak megfelelő anyag, technika használatával).

4. Prezentáció

- A teljes tervezési ciklus folyamatainak és eredményeinek bemutatása.

Ütemezés

- **Első fázis:** A két tervezési feladat leadása az adott hét vasárnapján online feltöltéssel, Google Drive.
- **Második fázis:** A komplex tervezési feladat tervezési dokumentációjának feltöltése az adott hét vasárnapján online feltöltéssel, Google Drive (négy leadás).

4. Az első fázis kiértékelése: 2023.10.5.

5. A második fázis kiértékelése: 2023.11.30.

Értékelés

A féléves tervezési ciklus értékelése a megadott analitikus értékelési szempontoknak megfelelően, a félév két tervezési fázisának részeredményeiből tevődik össze.

A kurzus első fázisának utolsó napján, a záróprezentációkkal egy időben történik az első kiértékelés, **október 5-én**. Az itt kapott osztályzat a kurzus év végi osztályzatába részjegyként fog beszámítani!

A kurzus második fázisának kiértékelése **november 30-án** történik.

Értékelési szempontok:

I. FOLYAMAT

- // a kutatási és tervezési folyamatok dokumentációja
- // a témák kontextusba helyezése
- // a prezentáció tartalma és vizuális minősége

II. PRODUKTUM

- // a koncepciók átgondoltsága, felépítése
- // az ötletek eredetisége, komplexitása
- // kidolgozás, kivitelezés mélysége
- // tervezési folyamatok tudatossága

Ajánlott irodalom:

- David Reinfurt: *A New Program for Graphic Design*. Inventory Press, LA., 2019.

- Horst Bredekamp: *Képaktus*. Typotex, Bp., 2020. 139-150.o.
Szubsztitutív médiumok c. fejezet
- Martin Burckhardt - Dirk Höfer: *Minden és semmi*. Atlantisz Könyvkiadó, Bp., 2019. 56-57.o. Az élő archívum c. fejezet